

Na súa conferencia na Real Academia Galega de Xurisprudencia insistiu en que a Xustiza non pode perder o rostro humano

O MAXISTRADO MANUEL MARCHENA É ESCÉPTICO SOBRE A FUTURA SUBSTITUCIÓN DA FIGURA DO XUÍZ POLA INTELIXENCIA ARTIFICIAL POIS “A XUSTIZA É MOITO MÁIS QUE UNHA RESPOSTA ALGORÍTMICA”

A IA xoga e xogará un papel instrumental, complementario, do traballo do xuíz, pero a decisión do algoritmo non ten por que enlazar co valor constitucional ‘xustiza’, asegurou o ponente, para quen “a loita contra as inmunidades do poder non pode quedar en mans dun dispositivo”.

A Coruña, 26 de setembro de 2024.- O presidente da Sala Segunda do Tribunal Supremo, Manuel Marchena, disertou esta tarde na Real Academia Galega de Xurisprudencia e Lexislación sobre “Intelixencia artificial e xurisdición penal: Cara a unha xustiza robótica?”. Sen dúbida algunha o relatorio espertou grande interese na cidade, co aforo do salón de actos da entidade académica cheo ao completo. E é que o asunto do impacto da Intelixencia Artificial e o algoritmo á Xustiza está de plena actualidade. Con todo, Manuel Marchena trasladou ao público asistente o seu escepticismo respecto a a substitución da figura do xuíz pola IA.

“A xustiza é moito máis que unha resposta algorítmica”, manifestou o especialista. “A utilización de instrumentos computacionais baseados na IA no exercicio da avogacía é xa unha realidade máis que estendida. Do escepticismo xeracional dalgúns se pasou paulatinamente a unha situación na que xa ninguén pode negar a situación de vantaxe que outorga a aquel profesional do dereito que fai deses sistemas unha pauta metodolóxica cotiá”, recoñeceu, do mesmo xeito que as vantaxes da IA no servizo ao Ministerio Fiscal ou aos Procuradores. Pero todo iso “non derivará na substitución da persoa que dita o dereito por unha máquina que fará o propio a partir dunha información tratada mediante fórmulas algorítmicas”, explicou Marchena. A complexidade disto é obvia: Pode un robot ser imparcial? como se articularía -se é iso posible- a responsabilidade da máquina? quen controla ao programador que selecciona a información que converte en intelixente a resposta computacional? o xuíz-robot é inmune aos rumbos cognitivos, de tanta influencia na resposta xurisdicional ofrecida polo xuíz-persoa”, indicou o presidente da Sala Segunda do Supremo.

Prudencia

Para Manuel Marchena ese entusiasmo sobrevido “acerca de fórmulas alternativas de administrar xustiza esixe prudencia. “A resposta robótica será sempre unha resposta baseada na información estatística que alimenta o algoritmo mediante o que se pretende solucionar o conflito que define o obxecto do proceso. No noso sistema, alieo ao modelo anglosaxón do precedente, a preexistencia dun caso similar ao axuizado non pode, por si só, fundamentar o desenlace”, explicou. Engadindo que “unha decisión robótica exclusivamente baseada na ligazón argumental entre o precepto penal aplicable e a xurisprudencia que o interpretou ofrece unha imaxe estática, case

petrificada, de precedentes que, estou seguro, non sempre conducirían a unha decisión xusta”.

A loita contra as inmunidades do poder non pode quedar en mans dun dispositivo

O devandito. Ao seu xuízo, “a xustiza non pode perder o rostro humano”. A intelixencia artificial desempeñará un papel instrumental, complementario do traballo do xuíz, pero a decisión do algoritmo non ten por que enlazar co valor constitucional Xustiza. A verdade á que se abrazan os sistemas computacionais é a verdade aritmética, a verdade do precedente, non a solución á controversia mediante a aplicación, adaptada a cada caso concreto, dos preceptos legais.

E non perdamos de vista que o xuíz, concluíu Marchena, “é algo máis que un funcionario que dita sentenzas”. “Os xuíces integran o poder xudicial, están chamados a resolver a legalidade das decisións administrativas. A loita contra as inmunidades do poder non pode quedar en mans dun dispositivo que só ofrece fidelidade estatística e aritmética ao programador que trazou a resposta algorítmica”.

A presentación da charla correu a cargo do presidente da RAGXEL, o maxistrado do Supremo José Luis Seoane Spiegelberg, e entre as numerosas autoridades asistentes estiveron presentes o presidente do TSXG, José María Gómez y Díaz-Castroverde, o fiscal superior de Galicia, Fernando Suanzes, o Director Xeral de Xustiza da Xunta de Galicia, José Tronchoni, Belén do Campo, delegada territorial da Xunta de Galicia, o presidente da Audiencia Provincial da Coruña, Ignacio Picatoste e o xeneral do Mando de Apoio á Manobra do Exército de Terra na Coruña, Raimundo Rodríguez Roca.

De izq. a dcha.: Fernando Suanzes Pérez, Manuel Marchena Gómez, José Luis Seoane Spiegelberg y José María Gómez y Díaz-Castroverde